

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

תוכן עניינים

1. א. חסרון דחוץ שמיה חסרון או לא שמיה חסרון.....
2. ב. המקריב קדשים אמאי והאיכא חציצה ... מין במינו אינו חוצץ.....
3. ג. מנחה שלא נקמצה והקריבה בחוץ פטור קמצה וחזר קומצה לתוכה והקריבו בחוץ חייב.....
4. ד. הקומץ והלבונה שהקריב את אחד מהן בחוץ חייב ... אחד בפנים ואחד בחוץ חייב שני בזיכי לבונה שהקריב את אחד מהם בחוץ חייב.....
5. ה. אין מפגלין בחצי מתיר לא מישרא שרי ולא מקלש קליש.....
6. ו. הזורק מקצת דם בחוץ חייב.....
7. ז. אף המנסך מי החג בהג בחוץ ... ומורה רבי אלעזר בדמים.....
8. ח. עשר נטיעות.....
9. ט. ערבה.....
10. י. וניסוך המים הלכה למשה מסיני.....

דף קי.

א. חסרון דחוץ שמיה חסרון או לא שמיה חסרון

כבר התבאר לעיל דף מב: וקז. וקט: שכל דבר¹ שהייבין על העלאתו בחוץ כיון שהעלה ממנו כזית בחוץ חייב.

בין שהעלה בפנים תחילה ושייר ממנו כזית והעלהו בחוץ, בין שהניח הכול בפנים, ולקח ממנו כזית והעלהו בחוץ. אבל אם חסר אותו דבר הקרב כל שהוא בפנים, והעלה שאריתו בחוץ פטור.

¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יט הלכה ח, ומשנה למלך ולקומי הלכות שם אות ר (פט ע"א בדפו"י)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

כי צד, הקומץ² או הלבונה והאימורין, והעולה, ומנחה הנשרפת, והנסכין, שחסרו מקצתם בפנים כל יד איבוד ו שריפה³, והקריב שאריתן בחוץ פטור. שהרי נאמר (ויקרא יז פסוק ט) וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יִבְיָאֲנוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לְהִי עַל הַשְּׁלֵם הוּא חַיִּיב, ואינו חייב על החסר.

הוציאו שלם, וחסר בחוץ והעלהו הרי זה ספק⁴, לפיכך אינו לוקה.

ב. המקריב קדשים אמאי והאיכא חציצה ... מין במינו אינו חוצץ

כבר התבאר לעיל דף קט: שאם היה דבר חוצץ בין המוקטר בחוץ למזבח פטור.

ודוקא בדבר שאינו מינו⁵, אבל בדבר שהוא מינו כגון שהקריב בשר ואימורים בחוץ ואפילו בשר קדשים קלים והיה הבשר למטה לצד המערכה והאימורים למעלה חייב. שהבשר אינו חציצה כיון שמין במינו אינו חוצץ⁶.

לפיכך המעלה את הבהמה⁷ כולה בחוץ חייב מפני האימורין, ואף על פי שלא הפרישן. אין בשר הזבח חוצץ⁸, וכאילו הקטיר האימורין בפני עצמן.

² שם הלכה ט

³ עיין תורת הקדשים סט. אות ר

⁴ משמע ליה לרבינו דאף דנפקא ליה מאותו דבעינן כשהוא שלם ולא כשהוא חסר היינו דווקא לאפוקי כשהיה חסר מבפנים דנפסל בהכי אבל כשהיה שלם בפנים ולא נפסל כלום והחסרון היה בחוץ כיון דלא נפסל כבר דהא דפטור בחסרו מבפנים היינו ג"כ מטעם דאותו נגעו בה וכיון די"ל דבחסר בחוץ לא נפסל א"כ גם מאותו לא נתמעט רק בחסר מבפנים אבל בחסר מבחוץ כיון דלא נפסל מטעם חסרון א"כ י"ל דלא איתמעט ג"כ מאותו. ועי' במל"מ מש"כ בזה אבל לא ידעתי מה החרדה הזאת אשר חרד עלינו בזה. הר המוריה שם.

⁵ ליקומי הלכות זבחים קי (סט ע"ב בדפו"י) ובתורת הקדשים אות ת

⁶ פסק כרב דהלכתא כוותיה לגבי שמואל באיסורי ואף על גב דר' יוחנן אמר אפילו שלא הפכן הא מני ר"ש היא ולא חיישי ליה דהא משום דמוקי למתניתין כיחידאה וקרוב הדבר שאף הוא לא אמרה אלא לומר דאפשר לאוקומי מתניתין הכי ולא לומר שתהא הלכה כיחידאה. כס"מ שם.

⁷ רמב"ם שם הלכה ה

⁸ כתבו התוס' שם והא דאמרינן לעיל גבי רגל חבירו פסל אין דרך שירות בכך ע"כ. ולא ידעתי מהו דהתם דף כ"ד אמרו וצריכא דאי אשמועינן בהמה דלאו מינא דאדם הוא אבל חבירו דאדם הוא אימא לא צריכא הרי דאין הטעם אלא משום חציצה דאי משום דאין דרך שירות בכך מאי בעי צריכותא ורבינו פ"ה דביאת מקדש הל' י"ז פסק להדיא דע"ג רגלי חבירו הוי משום חציצה כדברי הגמרא ולפ"ז צ"ל דזה הכלל אינו אלא בגופו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסכת זבחים

ג. מנחה שלא נקמצה והקריבה בחוץ פטור קמצה וחזר קומצה לתוכה והקריבו בחוץ חייב

המעלה מנחה⁹ שלא נקמצה פטור, כיון שאינה ראויה לפנים. הלכך
המקריבה בחוץ פטור ואינו דומה לאימורין הנ"ל שמחוברין עדיין בבשר
ואפ"ה חייב, שכאן אין הקומץ ברור ומובדל.

קמצה, וחזר קומצה לתוכה, והקריב כולה בחוץ חייב כיון שכיוצא בה בפנים
בשרה¹⁰.

ד. הקומץ והלבונה שהקריב את אחד מהן בחוץ חייב ... אחד בפנים ואחד בחוץ חייב שני בזיכי לבונה שהקריב את אחד מהם בחוץ חייב

הקומץ והלבונה¹¹ של מנחת נדבה, ושניהם מתירים את שיריה לאכילה
שהקריב אחד מהן בחוץ, או הקריב האחד בפנים והשני בחוץ חייב.

וכן שני בזיכי לבונה של לחם הפנים שמקמירין בשבת להתיר לחם הפנים
לאכילת כהנים שהקריב אחד מהן בחוץ, או אחד בפנים והשני בחוץ חייב.

ה. אין מפגלין בחצי מתיר לא מישרא שרי ולא מקלש קליש

כבר התבאר במסכת פסחים דף סג. שהכלל בפגול¹² הוא שאינו נחשב פגול
עד שיקרבו כל מתיריו.

של דבר ולא בזולתו לענין קדשים ועיין לרבינו במ"ש [בהל' פסולי המוקדשין] פ"א הל' כ"א שכתב כן במזרק
בתוך מזרק דמין במינו אינו חוצין. מעשה רקח שם

⁹ שם הלכה ה

¹⁰ כדתנן בהקומץ נתערב קמצה בשיריה לא יקמיר ואם הקמיר כשרה

¹¹ שם הלכה יד

¹² כלומר מחשבת חוץ לזמנו שעושה עבודות הקרבן כדי לאכול וכיו"ב חוץ לזמנו.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

ומתיר הזבחים הוא זריקת הדם, ומתיר המנחות הוא הקטרת הקומץ והלבונה שזוהו במקום זריקה. ולפי"ז יש שני מתירים במנחות. ונפסק שאין פגול עד שיפגל בכל המתיר, שאם פיגל בקומץ ולא בלבונה בלבונה ולא בקומץ אין בו כרת עד שיפגל בשניהם בכל המתיר.

ואף על גב שדין אין מפגלין בחצי מתיר אינו אלא שאינו פיגול אך בכל זאת הקרבן פסול מדרבנן. לא גזרו חכמים אלא בדבר שהוא במקום אחד מתיר שלם ועכשיו פיגל בו ולא בחבירו שגזורים זה שלא פיגל אטו זה שפיגל כלומר שמא יבא להתירו כשהוא מתיר בפני עצמו אך אין מזה לגזור סימן אחד אטו סימן אחר בבהמה שהרי אינו כשר כלל בסימן אחד¹³.

ו. הזורק מקצת דם בחוץ חייב

כבר התבאר לעיל דף קז. שהזורק מקצת מתנות¹⁴ בחוץ חייב מלקות, ואפילו אם כבר זרקו זריקה הראשונה בפנים ועי"ז נתכפרו בעליו, שם זריקה על השאר וחייב¹⁵. אולם אין בו כרת¹⁶ ולפיכך אפילו לא נתן אלא מתנה אחת חייב, ואין חילוק בין אם שחט בפנים כראוי וזרק בחוץ, ובין ששחט וזרק בחוץ. אולם אינו חייב אלא אחת כלהלן שחיטה וזריקה עשיה אחת הם¹⁷.

דף קי:

ז. אף המנסך מי החג בחג בחוץ... ומודה רבי אלעזר בדמים

כבר התבאר לעיל דף קט. שהזורק את הדם בכלי שרת, או המקטיר אברי עולה, או אימוריין או קומץ או לבונה או קטורת או מנחת כהנים או מנחת נסכים או המנסך שלושת לוגין יין ואפילו שלא בכלי שרת, או שלושת לוגין

¹³ ערכי תנאים ואמוראים ערך רב יצחק בר אבין

¹⁴ שם פרק יח הלכה ד

¹⁵ תורת הקדשים שם אות ג

¹⁶ שהרי לא נאמר בו עונש ואזהרתו מגז"ש כמו שהתבאר לעיל דף קז.

¹⁷ תורת הקדשים סו. אות ב וזבח תודב ד"ה הלכה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

מים בחג הסוכות¹⁸, ואפילו שלא בכלי שרת בחוץ חייב, שנאמר (שם פסוק ט) לא יביאנו לעשות אתו – כל המתקבל בפנים, חייבין עליו בחוץ.

ח. עשר נטיעות

כבר התבאר במסכת מו"ק דף ג. וב"ב דף כו: שהלכה למשה מסיני, בזמן שביית המקדש קיים, שלושים יום קודם השמיטה אסור לעבוד עבודת הארץ, וי"א¹⁹ רק לחרוש את האדמה משום שמתקנה לשביעית. וחז"ל הוסיפו והחמירו בשדה תבואה מחג הפסח, ובשדה אילן מחג השבועות²⁰.

אי זו היא שדה האילן²¹, כל שלשה אילנות²² לבית סאה, שהוא חמשים אמה על חמשים אמה²³, ובג' אילנות לא איכפת לן²⁴ על נטיעתן אם הם כשורה²⁵. שרק בנטיעות לא מהני כשורה כדלהלן.

¹⁸ אבל בשמיני עצרת ובשאר ימות השנה פטור. (ליקוט הלכות זבחים ע"א בדפוי" תורת הקדשים אות ד וכס"מ).

¹⁹ אבל שאר עבודות מותר מן התורה לדעתם והוא דעת ר"ת מובא בר"ש פ"א דשביעית מ"א ובתוס' ר"ה ט' ב' ד"ה ומותר וביבמות פ"ג א' ד"ה לדברי ותו"י ותוס' הרא"ש שם ועי' במנ"ח מצוה שכ"ו שנסתפק לדעת ר"ת שאין תוס' שביעית בזריעה אם זורע סמוך לשביעית שישתמש בשביעית אם עובר בעשה דשביעית שדהו ועי' ר"ש פ"ב מ"ו.

²⁰ שביעית פ"א מ"א, רמב"ם שמיטה ויובל פ"ג ה"א
²¹ שם הלכה ב

²² ואפי' אם א' מהאילנות גבוה משאר השדה ונטוע למעלה ג"כ מותר לחרוש כל השדה אבל אם אילן נמוך יותר כגון שנטוע בתוך גומא א"א לחרוש כל הב"ס בשבילו שאין החרישה מועלת לו. דרך אמונה שם טו מהירושלמי

²³ ועם המרחק שבין אילן לאילן לא יעלה שטח הקרקע של ג' אילנות יותר מבית סאה דהיינו לכל אילן יניקתו תתל"ג ושליש שהן ביחד ב' אלפים ות"ק אמה וחושבין שיעורו של כל אילן בעיגול ועולה שיעור המרחק ביניהן ל"ג אמה ושליש וכשיש ג' אילנות בשורה ומרוחקין זה מזה ל"ג ושליש מקרי נטועין בבית סאה דיניקה של זו וזו נוגעות זו בזו אף על גב דלענין כלאים אם רחוק ט"ז אמה אין מצטרפין הכא ביניקה תליא והתם במראית העין תליא ואם מרוחקות יותר אין מותר עד עצרת אלא כמלא אורה וסלו. חזו"א שביעית סי' י"ז סק"ד.

²⁴ חזו"א שם

²⁵ ובשדה מרובעת לא משכחת לה בג' אילנות אלא משכחת לה בשדה העשויה כמין דל"ת ב' אילנות ממזרח למערב וא' לדרום או לצפון אצל א' מהשנים, ואם הם מקורבות עד י"ט אמה ושליש בקירוב או ט' מהן יכנסו בבית סאה ולעולם לא התירו משום ב"ס אלא ביש כאן ב"ס שלם נטוע

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרה היומי

מסנת זבחים

אחד אילן סרק שאין עושה פירות²⁶, ואחד אילן מאכל ואפילו הן של שלשה אנשים שכל א' חורש כך לצורך האילן שלו²⁷, רואין אותן כאילו הם תאנים²⁸ לפי גודל האילן ורוב הענפים²⁹ אילו הי' תאנה כמה הי' עושה בשיעור בינוני, אם ראויין לעשות כל אחד מהאילנות³⁰ כבר³¹ דבילה ששוקל ששים מנה³², אע"פ שאין עושיין חורשיין כל בית סאה בשבילם עד העצרת³³, וי"א³⁴ שמספיק ששלשתן יחד יעשו כבר וכל א' יעשה לא פחות משליש.

היו עשרה אילנות³⁵ לתוך בית סאה או יתר בין עושיין בין אינם עושיין³⁶ חורשיין כל בית סאה בשבילן, שכיוון שעשרה הם השיבי ומותר להרוש עד העצרת אפי' אין עושיין כבר דבלה. והוא³⁷ שיהי' רחוק בין הגזעים בין כל א' וא' כדי שיהא הבקר עובר בכליו דהיינו שני שוורים עם העול שעל גביהן והיינו ד' אמות, שאל"כ עומדין ליעקר

ואם היו עשר נטיעות³⁸ מפוזרות³⁹ לתוך בית סאה שנחלק הבית סאה לעשרה חלקים ובכל חלק נטע אילן א', חורשיין כל בית סאה בשבילן אם

²⁶ והחרישה היא כדי שיתעבה קורת האילן לצורך עצים ואחר עצרת אין תועלת בחרישה לעבות הקורות אלא אדרבה מתיש כהן ואין חורש אלא לצורך שביעית

²⁷ וכן אפי' אם האילנות של א' והקרקע של אחר אף שאין חורש לצורך האילנות אלא לצורך שדהו מותר לו להרוש עד עצרת חזו"א שביעית סי' י"ז סק"י

²⁸ מה ששיערו בתאנה לפי שפירותיה נסין והן עושיין הרבה וקל לשער בהן

²⁹ חזו"א שם סק"ה וכ"כ ר"י קורקום

³⁰ דעת הרמב"ם והר"ש ועיין חזו"א שם סק"ז

³¹ ועי' בפיה"מ לרבנו שב' שהעיגול מדובק בדמות כבר לחם

³² וכל מנה הוא מאה זוז באיטלקי והוא משקל תקע"ו אלפים גרגרי שעורה והוא בערך שמונה רומל במשקלינו. ועיין במלאכת שלמה שתדקדק בחשבון תמצא שהן חמשה עשר ליטרין דמשקלות של זמננו זה שהרי י"ב אוקיות בכל ליטרא וכל אוקיא היא חמשים דרה"ם, וא"כ משקלו כמשקל 144000 דרה"ם, ולפי חשבון זה ששים מנה הוא 1.728 טון שכל גרם משקלו 20 שעורה כמבואר בחזון איש יורה דעה הלכות פדיון בכור – סימן קפב אות יט ד"ה ושמעתי מפי נאמן

³³ ששיערו חכמים שכל חרישת הסאה נחוץ להן עד עצרת כדי שלא יתקלקלו עיין חזו"א שם ה

³⁴ דעת הראב"ד וכן דעת הגר"א

³⁵ שם הלכה ה

³⁶ ודעת הר"ש שצריך שכל א' מהן יעשה עכ"פ שלישי כבר וי"א תשיעית כבר

³⁷ חזו"א שם ז

³⁸ שם הלכה ה

³⁹ ודוקא מפוזרות בב"ס דהיינו שנחלק הבית סאה לעשרה חלקים ובכל חלק נטע אילן א' רא"ש וכ"כ רש"י בסוכה ל"ד א' ובב"ב כ"ו ב' ובמאירי סוכה וב"ב שם ובריטב"א ב"ב שם ובעל הצרורות תענית ג' א'. ואם רצופין יותר מעשר אפשר דאפי' עד העצרת אין חורשיין, חזו"א שם וכ"כ רדב"ז משום שעומדים ליעקר

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

רוצה⁴⁰ וה"ה שיכול לחרוש מקצת מהבית סאה, עד ראש השנה ודבר זה הלכה למשה מסיני⁴¹. ואם היו פחות מעשר אף על פי שמפוזרות בב"ס אין חורשין כל הב"ס.

ונטיעה י"א⁴² שעד בת שנתה נקראת נטיעה וי"א⁴³ שכל עוד נקראת נטיעה בפי בני אדם הרי היא נטיעה

אולם בזמן הזה מותרת⁴⁴ חרישת האדמה וכן שאר העבודות כגון סיקול זיבול ניכוש וכדומה⁴⁵, מלבד נטיעה, עד ערב ראש השנה של השנה השביעית⁴⁶.

אולם אפילו בזמן הזה אין נוטעין אילנות ואין מרכיבין ואין מבריכין ערב השנה השביעית, אלא בכדי שתיקלט הנטיעה ותשהה אחר הקליטה שלושים יום, וסתם קליטה שתי שבתות⁴⁷. כלומר, אין לנטוע לאחר ט"ו באב של השנה השישית, שהם ארבעים וארבעה יום לפני השמיטה⁴⁸, וחכמים אסרו זאת משום מראית העין, שמא יאמרו שבשביעית נטע.

י"א שאין הבדל בין נטיעת אילן מאכל לבין נטיעת אילן סרק, ואף אילנות סרק אין לנטוע לאחר ט"ו באב⁴⁹, ויש מתירים⁵⁰ וכן נהגו ויש מקום להחמיר.

⁴⁰ ריטב"א כאן

⁴¹ לפי שאין כחם יפה בזקנות ואם לא יחרושו תחתיהן תמיד יתייבשו ויפסידו ויש בזה חומרא וקולא חומרא הדוקא עשר אבל פחות מעשר אין חורשין אלא מלא אורה וסלו ולא דמי לאילנות דסני בשלשה וקולא שאם יש עשר חורשין עד ר"ה ולא כאילנות שלא התירו אלא עד העצרת

⁴² הר"ש וכ"ד הרא"ש והר"י בן מ"צ ואגודה והרמ"ה

⁴³ שם הלכה ז

⁴⁴ דההלכה היתה עשר נטיעות ערבה וניסוך המים הל"מ ודייקו חכמים מזה שהיתה ההלכה ג' דברים אלו ביהד לומר דכמו שערבה וניסוך המים הוא דוקא בזמן הבית ה"ה עשר נטיעות דמזה נלמד דין תוס' שביעית הוא דוקא בזמן הבית. תוס' מו"ק ד' א' ועי' ריטב"א שם.

⁴⁵ רמב"ם שם ה"ט

⁴⁶ רמב"ם שם ופ"ג ה"ט, חזו"א שביעית סי' י"ז אותיות כ"ב, כ"ה

⁴⁷ שביעית פ"ב מ"ו, כדעת ר"י ור"ש, וכן פסק הרמב"ם שם פ"ג הי"א.

⁴⁸ טור ושוע"י יו"ד סי' רצ"ד ס"ד, שצריכים מ"ד ימים שלימים, וכן מפורש בערוך השלחן סי' רצ"ד סכ"ב. וכן בשו"ת נודע ביהודה קמא יו"ד סי' פ"ז – פ"ח. ודלא כהמקילים שאומרים מקצת היום ככולו ביום הנטיעה עצמה

⁴⁹ הגרש"ז אויערבך וצ"ל במעדני ארץ סי' ה' אות ד' ובמנחת שלמה ח"א סי' מ"ח וסי' נ"א

⁵⁰ חזו"א סי' כ"ב סק"ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

מן הדין בזה"ז מותר לשתול ירקות עד ערב ר"ה⁵¹, ויש מחמירים לסיים את השתילה ג' ימים לפני ר"ה, והמחמיר שלא לשתול שבועיים לפני ר"ה תע"ב⁵².

וכן מותר לזרוע תבואה וקטניות ושאר זרעים עד ער"ה של השנה השביעית⁵³, וטוב להחמיר לסיים את השתילה ג' ימים לפני ר"ה, והמחמיר שלא לשתול שבועיים לפני ר"ה תע"ב.

מותר לשתול דשא ומרבדי דשא עד ערב ר"ה של השנה השביעית.

אפילו מלאכות המותרות בשנת השמיטה במקום הפסד יש להקדים ולעשותן לפני שנת השמיטה בכדי להימנע מעשייתן בשנת השמיטה⁵⁴.

ט. ערבה

הלכה למשה⁵⁵ מסיני שמביאין במקדש ערבה אחרת חוץ מערבה שבלולב, ואין אדם יוצא ידי חובתו בערבה שבלולב, ושיעורה אפילו עלה אחד בבר אחד.

וכבר התבאר במסכת סוכה דף מד: שביום שביעי של חג הסוכות, שהוא הושענא רבה נוטלים ערבה נוספת⁵⁶, מלבד ערבה שבלולב, זכר למקדש⁵⁷ שנטילת ערבה היה שם הלכה למשה מסיני.

וכן היתה מצותה בכל יום משבעת הימים היו מביאין ערבות וזוקפין אותן הכהנים על צדדי המזבח, ואח"כ באין העם ונוטלין אותן משם ומנענעין אותן.

⁵¹ שם סי' י"ז סקב"ה ל"א נסתפק בזה אבל בסי' כ"ב סק"ה ובסי' כ"ה סק"ג ובסי' כ"ז סק"ג מסיק להיתר בזה"ז
⁵² עיין ש"ך יו"ד סי' רצ"ג ס"ק ב' שיעור קליטת זרעים ג' ימים. ובנקה"ב שם ובדגמ"ר כתבו שאין לחלק בין קליטה דחייטין לקליטה דהרכבת אילן, וכ"כ רע"א שם, ולדעתם צריכים שבועיים. ועיין בנוב"י קמא יו"ד סי' פ"ז וראה עוד בפת"ש שם ס"ק ה'

⁵³ החזו"א שם סי' י"ז אות כ"ה הסתפק בדין זה, ובסי' כ"ב אות ה' ובסי' כ"ה אות י"ג ובסי' כ"ז אות ג' הכריע להקל כיון שהדבר לא נזכר במפורש בגמ' ובפוסקים אין להחדש איסור

⁵⁴ חזו"א שם סי' כ"א אות י"ז

⁵⁵ רמב"ם הלכות שופר וסוכה ולולב פרק ז הלכה ב

⁵⁶ שו"ע ונו"ב או"ח תרסד ד

⁵⁷ ולא תקנו לנוטלה כל ז' כמו בלולב, זכר למקדש דלולב אית ליה עיקר מן התורה דיום ראשון הוא מן התורה אף בגבולין עבדינן ליה זכר למקדש ערבה דלית לה עיקר מן התורה בגבולין די שנעבוד לה זכר למקדש יום אחד [גמרא] וקבעו יום ז' לערבה יותר מיום אחר כיון שבמקדש היה ג"כ יותר קדושה ביום זה שהרי היו מקיפין ז"פ ביום זה. מ"ב שם יא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

שיעור ארכה, כשיעור אורך ערבה שבלולב ג' טפחים. וכל הפוסל בערבה שבלולב, המבואר לעיל דף לג: פוסל בערבה זו. ועל כן יש ליוזר שלא יהיה גזול ולא יבש, ולהזהר דלא יהיה קטום בראשו, ורצוי שיהיה לה לבלבוב בערבה שבלולב

ועל אף שערבה כמושה כשירה מכל מקום יש להזהר שאם כמשו באופן שהעלים מתדלדלים כלפי מטה פסולה. ולכתחלה יותר טוב שיהיה לחין. שהרי במשנה להלן דף מה מבואר שהיו מניחין אותן בגיגיות של זהב, כדי שלא יכמושו, והוא משום הידור מצודה.⁵⁸

מצד הדין אפשר לצאת בערבה שחבט בה חבירו, אם נשאר בה לכל הפחות עלה אחד בבד אחד ולא נקטמה או נשברה⁵⁹, אך נהגו להכין ערבות לכל אחד ואחת, וגם לקטנים וקטנות ויש שנהגו להכין גם עבור תינוקות בני יומן, והאב או האם חובטין את הערבות בעבורם.⁶⁰

י. וניסוך המים הלכה למשה מסיני

כבר התבאר במסכת יומא דף כו: שכל שבעת ימי חג הסוכות⁶¹ מנסכין את המים על גבי המזבח, ודבר זה הלכה למשה מסיני. ועם ניסוך היין של תמיד של שחר היה מנסך המים לבדו⁶². אך לא היה מנסך עם תמיד של בין הערביים⁶³.

⁵⁸ מ"ב שם יח

⁵⁹ וכתב בשו"ת יחיה דעת חלק ג סימן מה נראה עוד שבמקום הצורך אפשר שלאחר שחבט הערבה בקרקע חמש פעמים, יכול למסור אותה לחבירו שיחבוט בה גם הוא, וחבירו לחבירו, אלא שבכל הביטות הערבה צריכה הערבה להיות בשלימותה, ולפחות עם רוב העלים שבה, וכמו שכתב בספר ביכורי יעקב (סימן תרס"ד ס"ק ט"ז). והסכים עמו הגאון רבי חיים פלאנצי בס' רוח חיים (שם סק"ג). וכן פסק הגאון רבי יוסף בבן איש חי (פרשת וזאת הברכה סימן ז'). ומכל מקום עדיין אפשר לקיים בה המצוה פעם שניה ושלישית, ואף על פי שבשו"ת זקן אהרן (סימן ל') הנ"ל צידד שאין לעשות כן, אין דבריו מוכרחים. וכן העלה להקל בשו"ת דבר יהושע חלק ג' (סימן ע"ד). וכן פסק הגר"ש ואזנר בשו"ת שבט הלוי (חלק יורה דעה סוף סימן נ"ח) וכן עיקר.

⁶⁰ שו"ת זקן אהרן ח"א סי' ל', שו"ת דבר יהושע – אהרנברג ח"ד סי' ע"ד,

⁶¹ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק י הלכה ו

⁶² מוכרח הוא מן המשנה בפ' לולב וערבה דקאמרה דשני ספלים של כסף היו שם מערבי היה בו המים כו' והיו מנסכין כמין שני חומטין דקין וכו' דמדקאמר של מים היה דק ושל יין היה עב יותר משמע דהיה מנסך שניהם יחד וכדי שיכלו יחד עשו כן הנקבים. לח"מ

⁶³ ר"ל אבל בשל ערב לא היה מנסך כדאיתא יומא כ"ו ב' ועיין תוספתא דסוכה פ"ג. ועיין לח"מ שהביא ראיה למרן דהיה מנסך המים בשעת ניסוך היין מהך דסוכה מ"ח ב' יעו"ש ולא ידעתי מאי דמסיק ומשמע דהיה מנסך שניהם יחד וכדי שיכלו יחד עשו כן הנקבים עכ"ל כיון דמבואר כן במשנה בהדיא כדי שיהיו כלים בבת אחת יעו"ש בש"ס ועי' בירושלמי שם וע"ע בתענית כ"ה ב' יעו"ש. הר המוריה שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

